

ISSN (Print) 2616-7174
ISSN (Online) 2663-2500

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің

ХАБАРШЫСЫ

BULLETIN

of L.N. Gumilyov
Eurasian National University

ВЕСТНИК

Евразийского национального
университета имени Л.Н. Гумилева

ЖУРНАЛИСТИКА сериясы

JOURNALISM Series

Серия **ЖУРНАЛИСТИКА**

№4(129)/2019

1995 жылдан бастап шығады

Founded in 1995

Издается с 1995 года

Жылына 4 рет шығады

Published 4 times a year

Выходит 4 раза в год

Нұр-Сұлтан, 2019

Nur-Sultan, 2019

Нур-Султан, 2019

Бас редакторы **Қайрат Сак**
филология ғылымдарының кандидаты, профессор (Қазақстан)

Бас редактордың орынбасары **Серік Тахан** *филол. ғылымдарының докторы, проф. (Қазақстан)*
Бас редактордың орынбасары **Гүлнар Кендірбай** *PhD (АҚШ)*

Редакция алқасы

Алдабергенов Қырықбай	т. ғ. д., проф. (Қазақстан)
Асанов Қойлыбай	ф. ғ. д., проф. (Қазақстан)
Әбдіманов Өмірхан	ф. ғ. д., проф. (Қазақстан)
Әбішева Вера	ф. ғ. д., проф. (Қазақстан)
Әшірбекова Гүлмира	ф.ғ.к., доцент (Қазақстан)
Браун Михаил	PhD, проф. (АҚШ)
Дзялошинский Иосиф	ф. ғ. д., проф. (Ресей)
Жақып Бауыржан	ф. ғ. д., проф. (Қазақстан)
Жусупова Алматы	ф.ғ.к., доцент (Қазақстан)
Ирназаров Кудрат	т. ғ. д., проф. (Өзбекстан)
Корконосенко Сергей	саяси ғ. д., проф. (Ресей)
Қара Әбдіуақп	т. ғ. д., проф. (Түркия)
Қозыбаев Сағымбай	т. ғ. д., проф. (Қазақстан)
Лебедева Татьяна	ф. ғ. д., проф. (Франция)
Нұртазина Роза	саяси ғ. д., проф. (Қазақстан)
Омашев Намазалы	ф. ғ. д., проф. (Қазақстан)
Ризун Владимир	ф. ғ. д. проф. (Украина)
Саид Агил бин Шех	PhD, проф. (Малайзия)
Саудбай Мадияр	PhD, проф. (Қазақстан)
Сердәлі Бекжігіт	ф. ғ. к., проф. м.а. (Қазақстан)
Есдәулетов Айтмұханбет	ф.ғ.канд., доцент (Қазақстан)
Тоқтағазин Мұратбек	ф. ғ. к., проф. м.а. (Қазақстан)
Халилов Әбдіғани	PhD, проф. (Қырғызстан)
Ченгел Хулия Касапоғлы	PhD, проф. (Түркия)
Шайхитдинова Светлана	филос.ғ.д., проф. (Ресей)
Шалахметов Ғаділбек	Халықаралық Еуразиялық телевидение және радио академиясының академигі (Қазақстан)
Шестеркина Людмила	ф. ғ. д., проф. (Ресей)
Шульцман Петр	өнертану ғ. к., доцент (Қазақстан)

Жауапты редактор, компьютерде беттеген: Илияс Құрманғалиев

Жауапты хатшы: Гүлжазира Ертасова

Редакцияның мекенжайы: 010008, Қазақстан, Нұр-Сұлтан қ., Қ.Сәтбаев к-сі, 2, 402 каб.

Тел.: +7(7172) 709-500 (ішкі 31413) E-mail: vest_journalism@enu.kz

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің Хабаршысы. ЖУРНАЛИСТИКА сериясы
Меншіктенуші: ҚР БжҒМ «Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті» ШЖҚ РМК.
ҚР Ақпарат және коммуникациялар министрлігінде 27. 03. 2018 ж. №16995-Ж тіркеу куәлігімен тіркелген.
Мерзімділігі: жылына 4 рет. Тиражы: 25 дана.
Типографияның мекенжайы: 010008, Қазақстан, Нұр-Сұлтан қ., Қажымұқан к-сі, 13/1,
тел.: +7(7172) 709-500 (ішкі 31413)

© Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті

Editor-in-Chief **Kairat Sak**
Candidate of Philology, Professor (Kazakhstan)

Deputy Editor-in-Chief **Serik Takhan** *Doctor of Philology, Prof. (Kazakhstan)*
Deputy Editor-in-Chief **Gulnar Kendirbai** *PhD, Professor (USA)*

Editorial board

Aldabergenov Kyrykbai	Doctor of Historical Sciences, Prof. (Kazakhstan)
Asanov Koilybay	Doctor of Philology, Prof. (Kazakhstan)
Abdimanov Omirkhan	Doctor of Philology, Prof. (Kazakhstan)
Abisheva Vera	Doctor of Philology, Prof. (Kazakhstan)
Ashirbekova Gulmira	Candidate of Philology, Assoc. Prof. (Kazakhstan)
Brown Michael	PhD, Prof. (USA)
Dzyaloshinski Iosif	Doctor of Philology, Prof. (Russia)
Jakyp Baurjan	Doctor of Philology, Prof. (Kazakhstan)
Zhussupova Almatay	Candidate of Philology, Assoc. Prof. (Kazakhstan)
Irnazarov Kudrat	Candidate of Philology, Assoc. Prof. (Uzbekistan)
Korkonosenko Sergei	Doctor of Political Sciences, Prof. (Russia)
Kara Abdulvahap	Doctor of Historical Sciences, Prof. (Turkey)
Kozybayev Sagymbai	Doctor of Historical Sciences, Prof. (Kazakhstan)
Lebedeva Tatiana	Doctor of Philology, Prof. (France)
Nurtazina Roza	Doctor of Political Sciences, Prof. (Kazakhstan)
Omashev Namazaly	Doctor of Philology, Prof. (Kazakhstan)
Rizun Volodymyr	Doctor of Philology, Prof. (Ukraine)
Syed Agil bin Shekh	PhD, Prof. (Malaysia)
Saubayev Madiyar	PhD, Prof. (Kazakhstan)
Bekzhigit Serdaly	Candidate of Philology, Assoc. Prof. (Kazakhstan)
Yesdauletov Aitmukhanbet	Candidate of Philology, Associate Prof. (Kazakhstan)
Toktagazin Muratbek	Candidate of Philology, Assoc. Prof. (Kazakhstan)
Khalilov Abdygani	PhD, Prof. (Kyrgyzstan)
Çengel Hülya Kasapoglu	PhD, Prof. (Turkey)
Shaikhitdinova Svetlana	Doctor of Philosophy, Prof. (Russia)
Shalakhmetov Ghadilbek	Academician of the International Eurasian Academy of Television and Radio (Kazakhstan)
Shesterkina Ludmila	Doctor of Philology, Prof. (Russia)
Shultsman Petr	Candidate of Art, Assoc. Prof. (Russia)

Executive editor, computer layout: Ilyas Kurmangalyev

Executive Secretary: Guljazira Yertasova

Editorial address: 2, K. Satpayev str., of. 402, Nur-Sultan, Kazakhstan, 010008

Tel.: +7(7172) 709-500 (ext. 31413) E-mail: vest_journalism@enu.kz

Bulletin of L.N. Gumilyov Eurasian National University. JOURNALISM Series

Owner: Republican State Enterprise in the capacity off economic conduct «L.N. Gumilyov Eurasian National University», Ministry of Education and Science of the Republic of Kazakhstan.

Registered by Ministry of Information and Communication of the Republic of Kazakhstan.

Registration certificate No 16995-Ж from 27.03. 2018.

Periodicity: 4 times a year Circulation: 25 copies

Address of printing house: 13/1, Kazhimukan str., Nur-Sultan, Kazakhstan 010008; tel.: +7(7172) 709-500 (ext.31413)

Главный редактор: **Кайрат Сак**
кандидат филологических наук, профессор (Казахстан)

Зам. главного редактора: **Серик Тахан** доктор филологических наук, проф. (Казахстан)
Зам. главного редактора: **Гульнар Кендирбай PhD** (США)

Редакционная коллегия

Алдабергенов Кырыкбай	д. ист. н., проф. (Казахстан)
Асанов Койлыбай	д. ф. н., проф. (Казахстан)
Абдиманов Омирхан	д. ф. н., проф. (Казахстан)
Абишева Вера	д. ф. н., проф. (Казахстан)
Аширбекова Гульмира	к. ф. н., доцент (Казахстан)
Браун Михаил	PhD, проф. (США)
Дзялошинский Иосиф	д. ф. н., проф. (Россия)
Жакып Бауыржан	д. ф. н., проф. (Казахстан)
Жусупова Алматай	к. ф. н., доцент (Казахстан)
Ирназаров Кудрат	д. ист. н., проф. (Узбекистан)
Корконосенко Сергей	д. полит. н., проф. (Россия)
Кара Абдиуакап	д. ист. н., проф. (Турция)
Козыбаев Сагимбай	д. ист. н., проф. (Казахстан)
Лебедева Татьяна	д. ф. н., проф. (Франция)
Нуртазина Роза	д. полит. н., проф. (Казахстан)
Омашев Намазалы	д. ф. н., проф. (Казахстан)
Ризун Владимир	д. ф. н., проф. (Украина)
Саид Агил бин Шех	PhD, проф. (Малайзия)
Саудбай Мадияр	PhD, проф. (Казахстан)
Сердали Бекжигит	к. ф. н., асс. проф. (Казахстан)
Есдаулетов Айтмуханбет	к.ф.н., доцент (Казахстан)
Токтагазин Муратбек	к. ф. н., асс. проф. (Казахстан)
Халилов Абдигани	PhD, проф. (Киргизстан)
Ченгел Хулия Касапоглу	PhD, проф. (Турция)
Шайхитдинова Светлана	д. филос. н., проф. (Россия)
Шалахметов Гадильбек	академик Международной Евразийской академии телевидения и радио (Казахстан)
Шестеркина Людмила	д.ф.н., проф. (Россия)
Шульцман Петр	к. искусств. н., доцент (Казахстан)

Ответственный редактор, компьютерная верстка: Ильяс Курмангалиев

Ответственный секретарь: Гульжазира Ертасова

Адрес редакции: 010008, Казахстан, г. Нур-Султан, ул. К.Сатпаева, 2, каб. 402

Тел.: (7172) 709-500 (вн. 31413) E-mail: vest_journalism@enu.kz

Вестник Евразийского национального университета имени Л.Н. Гумилева. Серия ЖУРНАЛИСТИКА

Собственник: РГП на ПХВ «Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева» МОН РК.

Зарегистрирован Министерством информации и коммуникаций РК под номером №16995-Ж от 27. 03. 2018 г.

Периодичность: 4 раза в год

Тираж: 25 экземпляров.

Адрес типографии: 010008, Казахстан, г. Нур-Султан, ул. Кажымукана, 13/1, тел.: (7172) 709-500 (вн.31413)

Мазмұны

ЖУРНАЛИСТИКА ТАРИХЫ

Баткеева Б.Т. Қошке Кемеңгеров көсемсөзінің сыншылық ерекшеліктері **8-13**

ӘЛЕМ ЖУРНАЛИСТИКАСЫ

Текенова Ә.М. Расталмаған ақпаратты құқықтық реттеу: әлемдік және отандық тәжірибесі **14-21**

БАҚ ЖӘНЕ ҚОҒАМ

Жұманбекова Н.З., Рыспаева Д.С. Әлеуметтік желілерде «мәдениет» түсінігін жүзеге асырудың тілдік ерекшеліктері **22-31**

Маркабаева Г.Т., Жусупова А.М., Султанбаева Г.С. Қазақ тілді БАҚ: аудитория талғамы контексінде **32-38**

Тергембаева К.І. Экстремалды жағдайдағы бұқаралық ақпарат құралдарының рөлі **39-45**

Тулебаева С. Медиабілім берудің теориялық негіздері мен мәселелері **46-51**

Раджабов А.Р. Қоғамдық пікір БАҚ-тың әлеуметтік сұранымының индикаторы ретінде **52-59**

ТЕЛЕРАДИОЖУРНАЛИСТИКА

Алдабергенова Ж.Ж. Телевизиялық таңғы бағдарламалардың форматтық ерекшеліктері **60-64**

ЖАҢА МЕДИА

Есенбекова Ұ.М. Трансмедиалық жобаларды жоспарлау мен монетизациялау өлшемдері **65-70**

Қутпанбаева Ж., Қадырова Г.Р., Байгожина Д.О. Ақпараттық кеңістіктегі коммуникативті стратегиялар мен қолдану технологиялары **71-79**

Қожахметова Л.Т. Қазақстан масс-медиасындағы цифрлық технологиялар **80-87**

Contents

HISTORY OF JOURNALISM

<i>Batkeyeva B.T.</i> Features of Criticism in Koshke Kemengerov's Journalism	8-13

WORLD JOURNALISM

<i>Tekenova A.M.</i> Legal Regulation of Information Inexacte: World and Domestic Experience	14-21

THE MEDIA AND SOCIETY

<i>Zhumanbekova N.Z., Ryspaeva D.S.</i> Features of the language implementation of the concept of «culture» in social networks	22-31
<i>Markabayeva G.T., Zhusupova A.M., Sultanbaeva G.S.</i> Kazakh-Language Media in the Context of Audience Preferences	32-38
<i>Tergembayeva K.I.</i> The Role of Mass Media in Extreme Situations	39-45
<i>Tulebayeva S.K.</i> Theoretical Foundations and Problems of Media Education	46-51
<i>Rajabov A.P.</i> Public Opinion as an Indicator of Mass Media Social Demand	52-59

TELERADIOJOURNALISM

<i>Aldabergenova Zh.Zh.</i> Format Features of Morning Television Programs	60-64

NEW MEDIA

<i>Yessenbekova U.M.</i> Criteria for Planning and Monetization of Transmedia Projects	65-70
<i>Kutpanbayeva Zh., Kadyrova G.R., Baigozhina D.O.</i> Communication Strategies and Technologies in Mass Media	71-79
<i>Kozhakhmetova L.T.</i> Digital Technologies in Kazakhstan Mass Media	80-87

Содержание

ИСТОРИЯ ЖУРНАЛИСТИКИ

<i>Баткеева Б.Т.</i> Особенности критики в публицистике Кошке Кеменгерова	8-13

МИРОВАЯ ЖУРНАЛИСТИКА

<i>Текенова А.М.</i> Правовое регулирование недостоверной информации: мировой и отечественный опыт	14-21

СМИ И ОБЩЕСТВА

<i>Жуманбекова Н.З., Рыспаева Д.С.</i> Особенности языковой реализации концепта «культура» в социальных сетях	22-31
<i>Маркабаева Г.Т., Жусупова А.М., Султанбаева Г.С.</i> Казахоязычные СМИ в контексте аудиторных предпочтений	32-38
<i>Тергембаева К.И.</i> Роль средств массовой информации в экстремальных ситуациях	39-45
<i>Тулебаева С.К.</i> Теоретические основы и проблемы медиаобразования	46-51
<i>Раджабов А.Р.</i> Общественное мнение как индикатор социальной востребованности СМИ	52-59

ТЕЛЕРАДИОЖУРНАЛИСТИКА

<i>Алдабергенова Ж.Ж.</i> Форматные особенности утренних телевизионных программ	60-64

НОВЫЕ МЕДИА

<i>Есенбекова У.М.</i> Критерии планирования и монетизации трансмедийных проектов	65-70
<i>Кутпанбаева Ж., Кадырова Г.Р., Байгожина Д.О.</i> Коммуникативные стратегии и технологии в СМИ	71-79
<i>Кожаметова Л.Т.</i> Цифровые технологии в казахстанских масс-медиа	80-87

XҒТАР 19.61.45

Ж.Ж. Алдабергенова

Л.Н.Гумилев ат. Еуразия ұлттық университеті, Нұр-Сұлтан, Қазақстан
(E-mail: zhanna.zhaylaubaykyzy@mail.ru)

Телевизиялық таңғы бағдарламалардың форматтық ерекшеліктері

Аңдатпа. Мақалада телеарналарда таңғы жобалардың шығу тарихына, олардың форматтық ерекшеліктеріне тоқталған. Бүгінгі қазақстандық медиа нарықтағы ірі телеарналардың таңғы жобаларына талдау жасалған. Автор көрерменнің таңдауына оның әлеуметтік мәртебесі, демографиялық тобы, жынысы мен психологиялық ерекшеліктері ықпал ететінін дұрыс тұжырымдаған. Айтылған ерекшеліктер бағдарламаның танымалдығы мен рейтингіне тікелей әсер ететін факторларға жете жатқызылған.

Түйін сөздер: таңғы жобалар, аудитория, контент, телевизиялық формат, медиапсихология, рейтинг.

DOI: <https://doi.org/10.32523/2616-7174-2019-129-4-50-54>

Таңғы бағдарлама – өзіне тән тұрақты жанрлық, стилистикалық ерекшеліктері бар, тікелей эфирде (көп жағдайда) таралатын телевизиялық жоба. Әлемдік телевизия тарихындағы ең алғашқы таңғы бағдарлама – «The Today Show». 1952 жылы американдық «NBC» телеарнасы ең алғашқы таңғы жобаны эфирге шығарды. Оның ізімен басқа да телеарналар «көрермен көзайымына айналу үшін түрлі эксперименттер ұсына отырып таңғы жобаның жаңа нұсқаларын жасай бастады» дейді танымал медиазерттеуші, журналист, әлеуметтанушы Е.Л. Вартанова [1, 206 б.].

Америкалық телекеңістікте таңғы бағдарламалар «morning news shows», яғни таңғы ақпараттық, ойын-сауықтық жоба ретінде ұсынылса, европалық медианарыққа «breakfast television» – «таңғы асқа ұсынылған таңғы жоба» ретінде енді [2, 206 б.]. Атауы әртүрлі болғанымен, барлық таңғы жобалардың форматы ұқсас. Ол көбінде түрлі тақырыптар мен айдарлардың басын біріктірген телевизиялық журнал болды.

Тәуелсіз Қазақстан тарихындағы алғашқы таңертеңгілік жоба 1992 жылдың 14 желтоқсанында эфирге шықты. Сол жылдары «Қазақстан» телерадио корпорациясына басшылыққа келген Шерхан Мұртазаның «Қазақ өз тілінде оянуы керек» деген бастамасымен «Таңшолпан» таңғы ақпараттық-сазды бағдарламасының жұмысы басталды. Таңғы 7:00-ден 9:00-ге дейін мәдениет, әдебиет, рухани, әлеуметтік, қоғамдық мәселелерді көтеретін жобаның алғашқы шығарылымын Иманбай Жұбаев пен Лаура Юсупжанова жүргізді. «Таңшолпанның»ғы жобаның Зейнеп Ахметованың «Зейнеп апайды тыңдасақ...», Мақсұт Нәрікбаевтың «Заң мен заман» сияқты бірнеше тұрақты айдарлары болды. Олардың қатарында Зейнеп Ахметованың «Зейнеп апайды тыңдасақ...», Мақсұт Нәрікбаевтың «Заң мен заман» болды. Бұған кейін де, одан кейін өзге де басқа отандық телеарналар көрерменін төл жобаларымен оятып, медиатұтынушы назарына түрлі форматтағы, жанр мен формадағы жобаларды ұсына бастады.

Әрбір телевизиялық жобаның өз аудиториясы бар екенін ескере отырып, таңғы жобалардың көрермені кім екенін анықтап көрейік. Өйткені, аудиторияның таңдау мен талғамы соңғы нәтижеге, яғни рейтингке тікелей әсер етеді. Таңғы бағдарламаларды кешкі уақытпен салыстырғанда азырақ адам көреді. «Mediascope» компаниясының деректеріне сүйенсек (көрермен 4+), жұмыс күндері таңғы бағдарламаны халықтың үштен бір бөлігі, ал кешкі бағдарламаларды халықтың жартысынан көбі көреді екен. Көру уақыты шашамен таңертең 60 минутты, кешкі уақытта 140 минутты құрайды [3].

Таңғы жобалардың қаралуының да өзіндік бірнеше ерекшеліктері бар. Солардың негізгісі таңертеңгі уақытта, көп жағдайда, теледидар «фон» ретінде қосылып тұрады. Жұмысқа, сабаққа жиналып жатқан адамдар ара-арасында ғана тоқтап назар салуы мүмкін. Сондықтан да, жоғарыда атап өткеніміздей, таңғы уақыттағы қаралым аз болады. Осыдан таңғы жобалардың тағы бір ерекшелігі анықталады шығады, ол – көрермен назарының үнемі ауысып отыруы. Құлағын елең еткізген жаңалық, ұнайтын жүргізуші, сүйікті музыкасы ойналғанда ғана ден қойып тындап, қалған уақытты басқа іске көңілі ауып немесе басқа арнаға «көшіп кетуі» әбден мүмкін.

Таңғы бағдарламаларға тән тағы бір сипатерекшелік ол – тұрақтылық. Ұйқысынан оянған адам бейсаналы түрде телеарнаны қосады, күнделікті көріп жүрген бағдарламасын іздейді. Төртінші ерекшелігі – жаңа күнге жоспар жасауға қосымша ақпарат берукөмекші қызметі болу. Яғни, киім таңдап тұрған көрерменге ауа-райы, жұмысқа жиналған қызметкерге валюта бағамы, басқалар үшінжалпы көрерменге дәл сол күні қай жерде, қандай шаралар болатыны қызық болуы мүмкін. Бесінші ерекшелігі – 2-3 сағаттық таңғы бағдарламалардың басынан талғамның соңына дейін көріп отыратын көрермені өте аз. Аудиторияға көрерменнің бірі кетіп, екіншісі қосылып отырады. «Білімі мен кәсібіне байланысты әрбір сағатта эфир жаңа аудиториямен ауысып отырады. Мысалы: 6:00-ден бастап зейнеткерлер, 7:00-ден кейін мектеп оқушылары, студенттер мен бюджеттік қызметтік мекемелердің қызметкерлерітегі адамдар, 8:00-ден үй шаруасындағы әйелдердің аудиториясы» [3, 81 б.].

Аталған ерекшеліктерді саралай отырып, таңғы бағдарлама қандай болу керектігін жүйелеп тұжырымдасақ мынандай талаптар шығады дегенге келсек:

- телевизиялық студия мен декорация ашық, жүргізушілер тартымды болуы керек;
- айдарлар мен сюжеттер тым ұзақ емес әрі үнемі алмасып отыруы қажет. Жалпы телевизиядағы сюжеттердің орташа ұзақтығы 3 минут;
- таңғы бағдарлама белгіленген күндер мен уақыттарда тұрақты шығып тұруы маңызды. Бұған 27 жылдан бері үздіксіз шығып келе жатқан «Таңшолпан» бағдарламасы мысал бола алады. Оның тұрақтылығы оның рейтингісіне тікелей де әсер етеді;
- көрерменге дәл сол күні қажеті керек болатын ақпараттармен қамтамасыз ету. Мысалы: ауа райы, қала көшелеріндегі кептеліс, шетелдердегі, елішіндегі, қаладағы басты жаңалықтар, валюта бағамы және т.с.
- ауысып отыратын көрерменнің ерекшеліктерін ескере отырып плейлист жасау, қызықты сценарий жазу.

Бүгінде қазақстандық медианарықта негізгі және аймақтық телеарналардың даа таңғы жобалары бар. Бұл мақалада солардың негізі үшеуіне тоқталамыз. Зерттеу нысаны ретінде «Қазақстан» ұлттық телеарнасының «Таңшолпан», «Хабар» арнасының «Таңғы хабар», Еуразия арнасының «Қайырлы таң» жобаларының 2019 жылдың қараша айындағы медиасараптамалық деректері алынды.

Медиасараптама Қазақстан, Орталық Азия және Кавказ елдерінде БАҚ саласындағы, маркетингтік зерттеулермен айналысатын Kantar («TNS Central Asia» ЖШС) компаниясының мәліметтері мен медиазерттеулері негізінде жасалды. 100 мыңнан астам халқы бар қалаларда арнайы «Peoplemetr» қондырғылары азаматтарға таратылып берілген. 2019 жылдың мәліметі бойынша Қазақстанда күнделікті 2700 адам осындай Peoplemetrлерді өз-

дерімен алып жүру арқылы, тұрғындардың қай арнаны көріп, қай арнаға ауысқандарын тіркеп отырады. Реорлементтерде жиналған аудиоақпарат күнделікті «TNS Central Asia» компаниясының базасына жинақталып, сарапталады. Мына ақпаратты соңына анықтамалық ретінде беруге болады.

Кесте 1

Жобалар кестесі

Жоба	Жанры (арналардың ресми сайтынан алынды)	Эфирлік уақыты
«Тағшолпан» – («Qazaqstan» Ұлттық телеарнасы)	таңғы ақпаратты-сазды бағдарламасы	Дүйсенбі-жұма 7:00-10:00
«Тағғы Хабар» – («Хабар» телеарнасы)	ақпараттық-танымдық бағдарламасы	Дүйсенбі-жұма 7:30-10:00
«Қайырлы таң» – («Еуразия» бірінші телеарнасы)	ақпараттық ойын-сауық бағдарламасы	Дүйсенбі-жұма 8:00-10:00

Таңғы жобалардың форматы ұқсас болғандықтан олардың айдарлары, көтеретін тақырыптары да жақын болуы әбден мүмкін. Мысалы, әлемде болып жатқан жаңалықтар «Тағшолпанда» «Әлем ақпараттары», ал «Таңғы хабарда» «Әлем жаңалықтары» деген айдармен шығады. Кейде, аталған үш жобаның да атаулы күнге байланысты тақырыптары ортақ боп жататынын байқауға болады.

2019 жылдың 21 қарашадағы шығарылымдарын қарап, келесі фактілерді атаймыз: «1973 жылдан бастап әлемнің бірқатар елінде бүгін сәлемдесу күні атап өтіледі. Мұндай идеяны АҚШ-тың Небраска штатының тұрғындары ағайынды Майкл мен Брайан Маккормак ұсынған» деген ақпаратты үш бағдарламадан да көруге болады. Нақты айтсақ: «Тағшолпанда» 03:03 минут, «Таңғы хабарда» 54:43 минут, «Қайырлы таңда» 2:39 минут.

Енді дәл осы жағдайға көрермен ракурсынан қарайтын болсақ, сәлемдесу күні туралы бір уақытта бір ақпаратты адам үш арнадан үш рет көріп, естиді. Аталған жобалардың контент ұқсастықтары өте көп, әрі жиі кездеседі. Мәселен бір клип үш арнада да көрсетіледі, қонақтар да қайталанып отырады. Мысалы, Нұр-Сұлтан қаласында концертін өткізген «Бақай» тобының әншілері 19 қараша күні «Таңғы хабарда», ал 21 қараша күні «Қайырлы таң»-да қонақ болған. Ал, әнші А.Иманбаева 20 қараша күні «Тағшолпанда» қонақта болса, 21 қараша күні «Таңғы хабар» бағдарламасында сұхбат беріп отыр.

Енді сол 21 қарашадағы Kantar («TNS Central Asia» ЖШС) компаниясының 21 қарашадағы мәліметтеріне сүйене отырып рейтинг көрсеткіштеріне талдап көрелік. қарасақ, контент қаншалықты ұқсас болса, рейтинг те ($R=0,1 - 0,5$ аралығында) бір-біріне жақын болғанын байқаймыз. Сондай-ақ (2-кестеде көрсетілгендей) мұндай қайталанатын жаңалықтардан, бір арнадан екінші арнаға ауысатын қонақтардан көрермен жалығып, басқа кабельдік арналарға ауысып кетуі де әбден мүмкін.

Кесте 2

2019 жылдың 21 қарашасының медиадеректері. Аудитория 6-54 жас

сс: мм	ХАБАР	QAZAQSTAN	ЕУАЗИЯ БІРІНШІ КАНАЛЫ
07: 00			
07: 10			

07: 20	Р Е К Л А М Н Ы Й БЛОК АНОНСОВ; R=0,3; S=15,2		Басты жаналықтар (каз) субтитры; R=0,2; S=9,2
07: 30		Tansholpan (каз); R=0,0; S=1,7	
07: 40	Tangy Habar (каз); R=0,3; S=14,5		
07: 50			
08: 00	Жаналықтар (каз); R=0,1; S=3,4		Кайырлы тан (каз); R=0,5; S=20,2
08: 10	Tangy Habar (каз); R=0,1; S=2,7		Кайырлы тан (каз); R=0,3; S=13,5
08: 20			
08: 30			
08: 40			
08: 50			
09: 00	Новости; R=0,2; S=5,2		Новости (Россия); R=0,4; S=13,1
09: 10	Tangy Habar (каз); R=0,2; S=4,0	Tansholpan (каз); R=0,2; S=4,0	Доброе утро; R=0,6; S=13,2
09: 20			
09: 30			
09: 40			
09: 50			

Осы тұста назар аударарлық бір факторға тоқталғанымыз жөн. Бұл – айта кетер дүние, телеарна таңғы жобаның контентінің көрермен психологиясына әсер етуі меніп қана қоймай, керісінше аудиторияның әлеуметтік-демографиялық және психологиялық ерекшеліктері арасында қатаң тәуелділіктің болуы. Сондықтан да, ақпараттық қоғамның ерекшеліктерін дұрыс ұғынған таңғы жобаның шығармашылық командасы де контент жоспарлауда, оның мазмұнын анықтауда аудиторияның әлеуметтік нышандарының әр алуандығын, мәдени-танымдық деңгейінің біркелкі еместігін ескеруі маңызды. Бұл факторлар түптеп келгенде бағдарламаның көпшілікке ұнамды болып, рейтингінің жоғарылауына бастайтын көпір болуының алғышарты.

Әдебиеттер тізімі

- 1 Варганова Е.Л. Медиаэкономика зарубежных стран. / Е.Л. Варганова - Москва: Аспект Пресс, 2003. – 335 с.
- 2 Полуэхтова И.А., Ивченко И.Н., Овчинская Е.В. Структура и содержание утреннего шоу на федеральном телеканале (на примере программы «Доброе утро» на «Первом канале») [Электрон.ресурс] - URL: <http://www.mediascope.ru/2352> (Қарастырған күні: 20.10.2019).
- 3 Есенбекова Ұ.М. Телевизиядағы журналистік шеберлік: оқулық. / Ұ.М. Есенбекова - Астана: ЕНУ, 2018. – 287 б.

Ж.Ж. Алдабергенова

Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева, Нур-Султан, Казахстан

Форматные особенности утренних телевизионных программ

Аннотация. Статья посвящена изучению истории возникновения и характерных особенностей формата утренних телепроектов. Проведен анализ утренних проектов ведущих телеканалов казахстанского медиарынка. Автор делает обоснованные заключения о том, как социальный статус, демографическая группа, пол и психологические особенности телезрителей влияют на их выбор утренних проектов. Данные особенности отмечены как важные факторы, которые напрямую влияют на популярность и рейтинг программы.

Ключевые слова: утренние проекты, аудитория, контент, телевизионный формат, медиапсихология, рейтинг.

Zh.Zh Aldabergenova

L.N. Gumilyov Eurasian National University, Nur-Sultan, Kazakhstan

Format Features of Morning Television Programs

Annotation. The article talks about the origin of morning projects on TV channels and their features in format. Analyses of morning projects of TV channels in the modern Kazakhstan media market are carried out. The author correctly summed up that the choice of viewers is influenced by their social status, demographic group, gender and psychological characteristics. These features are attributed to the factors directly affecting the popularity of the program and ratings.

Keywords: morning projects, audience, content, television format, media psychology, rating.

1 Vartanova Ye.L. Mediaekonomika zarubezhnykh stran [Media economics of foreign countries], (Aspect Press, Moscow, 2003, 335 p.). [in Russian]

2 Poluehtova I.A., Ivchenko I.N., Ovchinskaya E.V. Struktura i sodержaniye utrennego shou na federal'nom telekanale (na primere programmy «Dobroye utro» na «Pervom kanale») [The structure and content of the morning show on the federal television channel (using the Good Morning program on Channel One as an example)], [Electronic resource] Available at: <http://www.mediascope.ru/2352> (Accessed: 20.10. 2019) [in Russian]

3 Esenbekova U.M. Televiziyadagi zhurnalistik sheberlik: oqwlıq [Journalism Skills on Television: A Textbook], (ENU, Astana, 2018, 287 p.). [in Kazakh]

Автор туралы мәлімет:

Алдабергенова Ж.Ж. - Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Журналистика және саясаттану факультетінің докторанты, Нұр-Сұлтан, Қазақстан.

Aldabergenova Zh.Zh. - PhD Student of the Faculty of «Political Science and Journalism», L.N. Gumilyov Eurasian National University, Nur-Sultan, Kazakhstan.

**«Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің Хабаршысы.
Журналистика сериясы» журналында мақала жариялау ережесі**

1. Журналдың мақсаты. Қазақ баспасөзінің тарихы, журналистиканың теориялық және қолданбалы ғылымдары, қоғаммен қатынасы, көсемсөзі, баспасөз қызметі туралы мұқият тексеруден өткен материалдарды жариялау.

2. Журналда мақаланы жариялаушы автор Ғылыми басылымдар бөліміне (мекенжайы: 010008, Қазақстан, Нұр-Сұлтан қаласы, Қ. Сәтбаев көшесі, 2, Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Бас ғимарат, 402 кабинет) қолжазбаның қол қойылған 1 дана қағаз нұсқасын тапсырады және **Word** форматындағы нұсқасын **vest_journalism@enu.kz** электрондық поштасына жіберу қажет. Қағазға басылған мақала мәтіні мен электронды нұсқасы бірдей болулары қажет. Мақаламен бірге автордың жұмыс орнынан **Ілеспе хат** та тапсырылуы қажет. Мақалалар **қазақ, орыс, ағылшын** тілдерінде қабылданады.

3. Авторлардың редакцияға мақалаларды жіберуі «Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің Хабаршысында» басуға және шет тіліне аударып, қайта басуға келісімін білдіреді. Автор мақаланы редакцияға жіберу арқылы өз туралы мәліметтің дұрыстығына, мақала көшірілмегендігіне (плагиаттың жоқтығына) және басқа да заңсыз көшірмелердің жоқтығына, барлық көшірмелердің, кестелердің, сұлбалардың, иллюстрациялардың тиісті түрде рәсімдеуіне кепілдеме береді.

4. Ұсынылатын мақала көлемі (жекедеректер мен әдебиеттер тізімін қоса):
- мақалалар үшін - 8 ден 16 бетке дейін;
- сын пікірлер (монографияға, кітапқа) және конференция туралы пікір - 6 дан 12 бетке дейін болуы керек.

5. Мақала мәтінінің пішіні:
– Microsoft Word (docx) форматындағы файлда;
– Times New Roman шрифінде;
– жақтау жолағы 2x2x2x2;
– 1 жоларалық интервалы;
– 14 кегл;
– мәтінді жақтау көлеміне сәйкестендіру керек;
– Әрбір азатжол қызыл сызықтан басталуы қажет (1 см шегініс);
– транслитерация **Library of Congress (LC)** жүйесінде жасалуы керек.

Мақаланы құру сұлбасы:

XҒТАР <http://grnti.ru/> - бірінші жолдың сол жақтауында;
Автор(лар) туралы метамәліметтердің мазмұны (Рәсімдеу үлгісі / Образец оформления статьи / Template қараңыз)

Автор(лар)дың аты-жөні – жолдың ортасында қою әріппен жазылады;

Мекеменің толық атауы, қаласы, мемлекеті (егер авторлар әртүрлі мекемелерде жұмыс істесе, онда автордың тегі мен тиісті мекеменің қасында бірдей белгіше қойылады)

Автор(лар)дың E-mail-ы – жақша ішінде (курсивпен);

Мақала атауы – жолдың ортасында (жартылай қоюмен)

Аңдатпа – (100-200 сөз) формуласыз, мақаланың атауын мейлінше қайталамауы қажет; әдебиеттерге сілтемелер болмауы қажет; мақаланың құрылысын (кіріспе, зерттеу әдіснамасы мен әдістемесі, зерттеу нәтижелері, қорытынды) сақтай отырып, мақаланың қысқаша мазмұны берілуі қажет.

Түйін сөздер («Түйін сөздер» сөз тіркесі жартылай қоюмен белгіленеді) (5-8 сөз немесе сөз тіркестері) - Түйін сөздер зерттеу тақырыбын өте дәл бейнелеу керек, сонымен қатар, ақпараттық-ізвестіру жүйелерінде мақаланы жеңіл табуға мүмкіндік беретін мақала мәтінінің терминдерін және де басқа маңызды ұғымдарды қамтуы қажет.

Мақаланың негізгі мәтіні кіріспені, мақсат пен міндеттерді қойылуын, зерттеу тақырыбы бойынша жұмыстардың шолуын, зерттеу әдістерін, нәтижелер/талқылау қорытынды қамтуы қажет (жоларалық интервал - 1, азат жол «қызыл жолдан» - 1 см, беттеу жолағы – еніне сай жасалады.

Кестелер, суреттер – аталғаннан кейін орналастырылады. Әр иллюстрация қасында оның аталуы болуы қажет. Сурет айқын әрі сканерден өтпеген болуы керек.

Мақаладағы формулалар тек мәтінде оларға сілтеме берілсе ғана нөмірленеді.

Жалпы қолданыста бар аббревиатуралар мен қысқартулардан басқаларына міндетті түрде алғаш қолданғанда түсініктеме берілуі қажет.

Қаржылай көмек туралы ақпарат бірінші бетте көрсетіледі.

Әдебиеттер тізімі. Мәтінде әдебиеттерге сілтеме тікжақшаға алынады. Мәтіндегі әдебиеттер тізіміне сілтемелердің нөмірленуі мәтінде қолданылуына қатысты жүргізіледі: мәтінде кездескен әдебиетке алғашқы сілтеме [1, 153 б.] арқылы, екінші сілтеме [2, 185 б.] арқылы т.с.с. жүргізіледі. Мақаланың негізгі мәтініндегі кітапқа сілтеме қолданылған беттерді көрсету керек (мысалы, [1, 45 б.]).

Жарияланбаған еңбектерге сілтемелер жасалмайды. Сонымен қатар, рецензиядан өтпеген басылымдарға да сілтемелер жасалмайды (әдебиеттер тізімін, әдебиеттер тізімінің ағылшынша әзірлеу үлгісін төмендегі мақаланы рәсімдеу үлгісінен қараңыз).

Мақала соңындағы әдебиеттер тізімінен кейін библиографиялық мәліметтер орыс және ағылшын тілінде (егер мақала қазақ тілінде жазылса), қазақ және ағылшын тілінде (егер мақала орыс тілінде жазылса), орыс және қазақ тілінде (егер мақала ағылшын тілінде жазылған болса) беріледі.

Авторлар туралы мәлімет: аты-жөні, ғылыми атағы, қызметі, жұмыс орны, жұмысының мекенжайы, телефоны және e-mail – қазақ, орыс және ағылшын тілінде толтырылады.

6. Қолжазба мұқият тексерілген болуы қажет. Техникалық талаптарға сай келмеген қолжазбалар қайта өңдеуге қайтарылады. Қолжазбаның кейін қайтарылуы, оның журналда басылуына жіберілуін білдірмейді.

7. Электронды корректурамен жұмыс істеу. Ғылыми басылымдар бөліміне түскен мақалалар жабық (анонимді) тексеруге жіберіледі. Эксперттер ұсынылған мақалаға оның жариялау мүмкіндігі, жақсарту қажеттілігі немесе қабылданбауы туралы дәлелді қорытындысын қамтитын жазбаша сын пікір береді. Жарамсыз деп таныған мақала қайтара қарастырылмайды. Мақаланы түзетуге ұсыныс берген жағдайда авторлар үш күн аралығында мақаланың корректурасын жіберу керек. Мақаланың түзетілген нұсқасы мен автордың рецензентке жауабы редакцияға жіберіледі. Оң сын пікірлер алған мақалалар оларды талқылау және басылымға бекіту үшін журналдың редакциялық алқасына ұсынылады.

Журнал жиілігі: жылына 4 рет.

8. Төлемақы. Басылымға рұқсат етілген мақала авторларына келесі реквизиттер бойынша төлем жасау қажет (ЕҰУ қызметкерлері үшін - 4500 теңге; басқа ұйым қызметкерлеріне - 5500 теңге).

Реквизиттері:

1) РГП на ПХВ «Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева»

БИН 010140003594

АО «Банк ЦентрКредит»

БИК Банка: КСJBKZKX

KZ978562203105747338

Кбе 16

Кнп 859

- 2) РГП на ПХВ «Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева»
АО «Bank RBK»
БИК Банка: KINCKZKA
ИИК: KZ498210439858161073
Кбе 16
Кнп 859
- 3) РГП на ПХВ «Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева»
АО «ForteBank»
БИК Банка: IRTYKZKA
ИИК: KZ599650000040502847
Кбе 16
Кнп 859
- 4) РГП на ПХВ «Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева»
АО «НародныйБанкКазахстан»
БИК Банка: HSBKKZKX
ИИК: KZ946010111000382181
Кбе 16
Кнп 859

«За публикацию ФИО автора»

Provision on articles submitted to the journal “Bulletin of L.N. Gumilyov Eurasian National University. Journalism Series”

1. Publication of carefully selected original scientific works in the field of journalism, publication of materials devoted to the scientific issues of the direction of historical, theoretical and applied research of journalism, public relations, journalism, publishing.

2. An author who wishes to publish a paper in the journal must submit the paper in one hard copy (printed version), signed by the author, to the scientific publication office (at the address: 010008, the Republic of Kazakhstan, Nur-Sultan, Satpayev St., 2. The L.N. Gumilyov Eurasian National University, Main Administrative Building, Office 402) and by e-mail vest_journalism@enu.kz in Word format. At the same time, strict compliance between Word-version and the hard copy is required. And also the authors need to submit a cover letter.

Language of publications: Kazakh, Russian, English.

3. Submission of papers to the scientific publication office means the authors’ consent to the right of the Publisher, the L.N. Gumilyov Eurasian National University, to publish papers in the journal and their re-publication in any foreign language. By submitting the text of the paper for publication in the journal, the author guarantees the correctness of all information about themselves, lack of plagiarism and other forms of unauthorized use in the article, proper formulation of all borrowings of text, tables, diagrams, and illustrations.

4. The recommended volume of the paper (including metadata and references):

- for papers – between 8-16 pages;
- for reviews (of monographs, books), reviews on conferences – between 6-12 pages.

5. Text formatting requirements:

- Microsoft Word file format (docx);
- Times New Roman font;
- the size of the fields 2 * 2 * 2 * 2;
- line spacing 1,
- size 14;
- text alignment in width;
- each paragraph beginning with the main line (indent 1 cm);
- transliteration is carried out according to the Library of Congress (LC) system.

Structure of the article:

IRSTI <http://grnti.ru/> – first line, left

The content of the metadata about the author (see Рәсімдеу үлгісі / Paper template)

Initials and Surname of the author (s) – center alignment, italics

Full name of the affiliation, city, country (if the authors work in different organizations, you need to put the same icon next to the name of the author and the corresponding organization)

Author’s e-mail (s) – in brackets (italics)

Paper title – center alignment (bold)

Abstract (100-200 words) must not contain formulas or repeat the content of the paper; it must not contain bibliographic references; it must reflect the summary of the paper, preserving the structure of the paper – introduction, methodology and research methods, research results, conclusion.

Key words (the phrase «Keywords» is bold) (5-8 words/word groups). Keywords must be extremely accurate to reflect the subject area of the study, include terms from the text of the paper and other important concepts that make it possible to facilitate and expand the possibilities of finding the paper by means of an information retrieval system).

The main text of the paper must contain an introduction, setting goals and objectives, a review of works on the research topic, research methods, results / discussions conclusion / conclusions – line spacing – 1, «main line» indent – 1 cm, justified alignment.

Tables, figures must be placed after the mention. Each illustration must be followed by the inscription. Figures should be clear, clean, and unscanned. Only those formulas referenced in the text are subjected to numbering.

All abbreviations and shprtenings, with the exception of obviously well-known, must be decoded when first used in the text.

Information about the financial support of the work is indicated on the first page in the form of a footnote.

References. In the text, references are indicated in square brackets. References must be numbered strictly in the order of mention in the text. The first reference in the text to a reference must have the number [1, 153 p.], the second – [2, 185 p.], Etc. The reference to the book in the main text of the article should be accompanied by an indication of the pages used (for example, [1, 45 p.]). Links to unpublished works are not allowed. Undesirable references to unlicensed publications are not recommended (examples of the description of the list of references, descriptions of the list of references in English, see below in the sample article).

At the end of the paper, after the list of references, it is necessary to indicate bibliographic data in Russian and English (if the paper is in Kazakh), in Kazakh and English (if the paper is in Russian) and in Russian and Kazakh (if the paper is in English language).

Information about the authors: last name, first name, patronymic, scientific degree, position, affiliation, full business address, telephone, e-mail – in Kazakh, Russian and English.

6. The manuscript must be carefully verified. Non-compliant manuscripts will be returned for revision. Returning for revision does not mean that the manuscript has been accepted for publication.

7. Work with electronic proofreading. Papers submitted to the Department of Scientific Publications (editing office) are sent for anonymous review. Experts give a written review of the submitted paper with a reasoned conclusion about the possibility of its publication, the need to send for revision or (rejection) of the paper. Papers that have received a negative review are not accepted for reconsideration. Authors should, within three days, send the proofreading of the paper if it is decided to finalize the paper. Corrected versions of papers and the author's response to the reviewer are sent to the editor. Papers with positive reviews are submitted to the editorial board of the journal for discussion and approval for publication.

Periodicity of the journal: 4 times a year.

8. Payment. Authors who have received a positive opinion on publication must pay to the following banking details (for ENU employees – 4,500 KZT, for outside organizations – 5,500 KZT):

Requisites:

- 1) РГП на ПХВ «Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева»
БИН 010140003594
АО «Банк ЦентрКредит»
БИК Банка: КСЖВКЗКХ
KZ978562203105747338
Кбе 16
Кнп 859

- 2) РГП на ПХВ «Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева»
АО «Bank RBK»
БИК Банка: KINCKZKA
ИИК: KZ498210439858161073
Кбе 16
Кнп 859

- 3) РГП на ПХВ «Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева»
АО «ForteBank»
БИК Банка: IRTYKZKA
ИИК: KZ599650000040502847
Кбе 16
Кнп 859

- 4) РГП на ПХВ «Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева»
АО «НародныйБанкКазахстан»
БИК Банка: HSBKKZKX
ИИК: KZ946010111000382181
Кбе 16
Кнп 859

«For the publication of the name of the author»

Положение о рукописях, представляемых в журнал «Вестник Евразийского национального университета имени Л.Н. Гумилева. Серия: Журналистика»

1. Цель журнала. Публикация тщательно отобранных оригинальных научных работ в областях журналистики, связи с общественностью, публицистики, издательского дела.

2. Автору, желающему опубликовать статью в журнале, необходимо представить рукопись в твердой копии (распечатанном варианте) в одном экземпляре, подписанном автором, в Отдел научных изданий (по адресу: 010008, Казахстан, г. Нур-Султан, ул. Сатпаева, 2, Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева, учебно-административный корпус, каб. 402) и по e-mail vest_journalism@enu.kz. При этом должно быть строго выдержано соответствие между Word-файлом и твердой копией. Также авторам необходимо представить сопроводительное письмо.

Язык публикаций: казахский, русский, английский.

3. Отправление статей в редакцию означает согласие авторов на право Издателя – Евразийского национального университета им. Л.Н. Гумилева – публикации статей в журнале и переиздания их на любом иностранном языке. Представляя текст работы для публикации в журнале, автор гарантирует правильность всех сведений о себе, отсутствие плагиата и других форм неправомерного заимствования в рукописи, надлежащее оформление всех заимствований текста, таблиц, схем, иллюстраций.

4. Рекомендованный объем (включая метаданные и список литературы):

- для статей – от 8 до 16 страниц;
- для рецензий (на монографии, книги), отзывов о конференциях – от 6 до 12 страниц.

5. Требования к форматированию текста:

- формат файла Microsoft Word (docx); – шрифт Times New Roman;
- размер полей 2*2*2*2; – междустрочный интервал 1; – кегль 14;
- выравнивание текста по ширине;
- каждый абзац должен начинаться с красной строки (отступ 1 см);
- транслитерация осуществляется по системе Library of Congress (LC).

Схема построения статьи:

ГРНТИ <http://grnti.ru/> – первая строка, слева

Содержание метаданных об авторе (см. Рәсімдеу үлгісі / Образец оформления статьи / Template)

Инициалы и фамилия автора(ов) – выравнивание по центру (жирным)

Полное наименование организации, город, страна (если авторы работают в разных организациях, необходимо поставить одинаковый значок около фамилии автора и соответствующей организации)

E-mail автора(ов) – в скобках (начертание курсивом)

Название статьи – выравнивание по центру (начертание полужирным)

Аннотация (100-200 слов) не должна содержать формулы, по содержанию повторять название статьи; не должна содержать библиографические ссылки; должна отражать краткое содержание статьи, сохраняя структуру статьи – введение, методологию и методику исследования, результаты исследования, заключение.

Ключевые слова (словосочетание «Ключевые слова» выделяется полужирным) (5-8 слов/словосочетаний). Ключевые слова должны предельно точно отражать предметную область исследования, включать термины из текста статьи и другие важные понятия, позволяющие облегчить и расширить возможности нахождения статьи средствами информационно-поисковой системы).

Основной текст статьи должен содержать введение, постановку цели и задач, об-

зор работ по теме исследования, методы исследования, результаты/обсуждение, заключение/выводы – межстрочный интервал – 1, отступ «красной строки» – 1 см, выравнивание по ширине.

Таблицы, рисунки необходимо располагать после упоминания. Каждой иллюстрации должна следовать надпись. Рисунки должны быть четкими, чистыми, несканированными. В статье нумеруются лишь те формулы, на которые по тексту есть ссылки.

Все аббревиатуры и сокращения, за исключением заведомо общеизвестных, должны быть расшифрованы при первом употреблении в тексте.

Сведения о финансовой поддержке работы указываются на первой странице в виде сноски.

Список литературы. В тексте ссылки обозначаются в квадратных скобках. Ссылки должны быть пронумерованы строго по порядку упоминания в тексте. Первая ссылка в тексте на литературу должна иметь номер [1, 153 с.], вторая - [2, 185 с.] и т.д. Ссылка на книгу в основном тексте статьи должна сопровождаться указанием использованных страниц (например, [1, 45 с.]). Ссылки на неопубликованные работы не допускаются. Нежелательны ссылки на нецензурируемые издания (примеры описания списка литературы, описания списка литературы на английском языке см. ниже в образце оформления статьи).

В конце статьи, после списка литературы, необходимо указать библиографические данные на русском и английском языках (если статья оформлена на казахском языке), на казахском и английском языках (если статья оформлена на русском языке) и на русском и казахском языках (если статья оформлена на английском языке).

Сведения об авторах: фамилия, имя, отчество, научная степень, должность, место работы, служебный адрес, телефон, e-mail – на казахском, русском и английском языках.

6. Рукопись должна быть тщательно выверена. Рукописи, не соответствующие техническим требованиям, будут возвращены на доработку. Возвращение на доработку не означает, что рукопись принята к опубликованию.

7. Работа с электронной корректурой. Статьи, поступившие в Отдел научных изданий (редакция), отправляются на анонимное рецензирование. Эксперты дают письменную рецензию на представленную статью с мотивированным заключением о возможности ее опубликования, необходимости направить на доработку или (отклонении) статьи. Статьи, получившие отрицательную рецензию, к повторному рассмотрению не принимаются. Авторам в течение трех дней необходимо отправить корректуру статьи в случае принятия решения о доработке статьи. Исправленные варианты статей и ответ автора рецензенту присылаются в редакцию. Статьи, имеющие положительные рецензии, представляются редколлегии журнала для обсуждения и утверждения для публикации.

Периодичность журнала: 4 раза в год.

8. Оплата. Авторам, получившим положительное заключение к опубликованию, необходимо произвести оплату по следующим реквизитам (для сотрудников ЕНУ – 4.500 тенге, для сторонних организаций – 5.500 тенге):

Реквизиты:

- 1) РГП на ПХВ «Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева»
БИН 010140003594
АО «Банк ЦентрКредит»
БИК Банка: КСЖВКЗКХ
KZ978562203105747338
Кбе 16
Кнп 859

-
-
- 2) РГП на ПХВ «Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева»
АО «Bank RBK»
БИК Банка: KINCKZKA
ИИК: KZ498210439858161073
Кбе 16
Кнп 859
- 3) РГП на ПХВ «Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева»
АО «ForteBank»
БИК Банка: IRTYKZKA
ИИК: KZ599650000040502847
Кбе 16
Кнп 859
- 4) РГП на ПХВ «Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева»
АО «НародныйБанкКазахстан»
БИК Банка: HSBKKZKX
ИИК: KZ946010111000382181
Кбе 16
Кнп 859

«За публикацию ФИО автора»

Редактор: **Қайрат САҚ**
Жауапты редактор: **Ілияс Құрманғалиев**
Жауапты хатшы: **Гүлжазира ЕРТАСОВА**

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің
ХАБАРШЫСЫ. Журналистика сериясы.
- 2019. - 4 (129). - Нұр-Сұлтан: ЕҰУ. - 97 бет.
Шартты б.т. - 7.5 Таралымы - 25 дана
Электронды нұсқа: htl

Мәтін мазмұнына типография жауап бермейді.

Редакция мекенжайы: 010008, Қазақстан Республикасы,
Нұр-Сұлтан қаласы, Қ. Сәтбаев көшесі, 2.
Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті
Тел.: (87172) 709-500 (ішкі 31-413)

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің
баспасында басылды